

LEV SØNDERJYLLAND

Bladet udkommer 4 gange årligt:
Februar
Maj
August
November

Vi modtager meget gerne indlæg til bladet.

Hvis bladet udebliver ved adresseændring osv. kontakt venligst redaktøren.

SATS OG TRYK:

Intryk
Tlf. 7021 1000
www.intryk.dk

ANNONCER

Rosengrenen ApS
Hovedgaden 8 . 8670 Låsby
Tlf. 86 95 15 66 . kl. 8.30-12.00
og 12.30-15.00
Mail: info@rosengrenen.dk

– hvortil alle spørgsmål
vedr. annoncer bedes rettet

REDAKTØR:

Lis Brink Christiansen
Fælleslykkevej 32
6100 Haderslev
Tlf. 23 70 12 12
Materiale til bladet fremsendes på levbladet@gmail.com

MEDREDAKTØRER:

TØNDER:

Kirsten Ellekjær
Hjejlen 70 . 6270 Tønder
Tlf. 74 72 40 94
E-mail:
kirstenellek@gmail.com

AABENRAA:

Magny Jønch
Telefon 74 52 64 72
E-mail:
magnyjonch@webspeed.dk

SØNDERBORG:

Inga Petch
E-mail:
ingapetch@gmail.com

INDHOLD

Sundhedstyrelsens retningslinjer	side	5
Virtuel gudstjeneste	side	7
Ny aftale skal afhjælpe ensomhed	side	8
LEV Sønderjylland-bladet har sølvbryllup.....	side	11
Ørsted Gl. Skole	side	13
Johnny Hansen koncert.....	side	14
Fastelavnsaftnen.....	side	17
Borgere med udviklingshandicap trækker et tungt læs	side	19
LEVs aftentelefon	side	25
Indmeldelseskupon	side	27

DEADLINE: 6. august 2020
for stof til næste nummer

Ny coronavirus

Beskyt dig selv og andre

Ny coronavirus spreder sig typisk på steder med mange mennesker bl.a. via håndtryk og små dråber fra hoste og nys.

Beskyt dig selv og andre med disse gode råd.

Vask dine hænder tit
eller brug håndsprit

Host eller nys i dit ærme
- ikke dine hænder

Undgå håndtryk, kindkys
og kram – begræns den
fysiske kontakt

Vær opmærksom på
rengøring – både hjemme
og på arbejdspladsen

Hold afstand
- bed andre tage hensyn

Gudstjeneste

Vi har jo en meget anderledes dag her i 2020. Vi kan ikke komme på arbejde, i klub eller fester med vennerne, ikke en gang i kirken kan vi komme.

Mange savner deres gudstjenester, derfor var det en stor glæde at præsten ved Gl. Haderslev Kirke ville lave en gudstjeneste og slå den op på Youtube.

Det er virkelig blevet en succes, ikke kun os fra Haderslev ser det, nej den deles rundt omkring i hele Danmark, dejligt.

Indtil videre har Jacob lagt ud 2 gange, og der er håb om at han gør det igen.

Derfor skal der lyde en stor tak til præst Jacob Damm Knudsen for det fine arbejde.

Hilsen fra LEV Haderslev

Ny aftale skal afhjælpe ensomhed blandt mennesker med udviklingshandicap

Et enigt folketing har indgået en ny politisk aftale, der skal give en håndsrækning til sårbare og udsatte borgere under Corona-krisen. Aftalen betyder blandt andet, at der bliver lempet på besøgsrestriktionerne på landets bosteder for at afhjælpe ensomhed og styrke den mentale sundhed blandt mennesker med udviklingshandicap.

Corona-krisen har slidt hårdt på den mentale sundhed blandt mennesker med udviklingshandicap. Mange føler sig ensomme og isolerede. Det skal en ny bred politisk aftale bidrage til at afhjælpe. Der er afsat et tocifret millionbeløb til en række initiativer, der kan styrke den mentale sundhed og afhjælpe ensomhed – blandt andet i forhold til mennesker med udviklingshandicap. Genåbning af dagtilbud og aktiviteter Mange dagtilbud, som beskyttede værksteder og aktivitets- og samværstilbud, er blevet lukket ned under corona-krisen. Det har naturligvis haft stor betydning for de berørte borgere, men også for forældre og pårørende, der nu i mange uger har stået alene med ansvaret. Til denne gruppe er der nu godt nyt. Med aftalen sender partierne på Christiansborg et kraftigt signal til landets kommuner om, at disse beskæftigelses- og dagtilbud under hensyn til forebyggelse af smitte skal åbne på så normale vilkår som muligt: "Der er enighed blandt partierne om, at private og kommunale tilbud bør prioritere at genoptage åbne tilbud og indsatser, som kan understøtte tryk og trivsel hos borgerne, særligt hos de grupper, som har været særligt hårdt ramt af restriktioner og generel nedlukning."

Aftalerne fremhæver, at politikerne tænker på tilbud som aktivitets- og samværstilbud, beskyttet beskæftigelse og socialpædagogisk støtte (§ 85).

STU

Med aftalen bevilger politikerne 10 mio. kr. til STU-området. Midlerne skal gå til unge, som vurderes at være særligt udsatte i forbindelse med deres tilbagemødet til STU'en. Mange STU-skoler er imidlertid lukkede. Det er noget uklart i aftalen, hvorvidt den politiske intention også er, at flere STU-skoler skal åbne. LEV er ved at få afklaret dette spørgsmål og vil melde ud herefter.

Lempelse af besøgsrestriktioner

Et centralt element i aftalen handler om en lempelse af besøgsrestriktionerne på landets bosteder. Her lægger aftalen op til, at man lokalt på det enkelte bosted skal udarbejde mere fleksible regler, der tager højde for smitterisiko og beboersammensætning. Som eksempel på mulige initiativer nævnes besøg på udearealer af 1-2 faste besøgs personer blandt de nærmeste pårørende. Social- og Indenrigsministeriet skal nu på baggrund af drøftelse med sundhedsmyndigheder udarbejde mere detaljerede retningslinjer. LEV følger dette arbejde tæt og giver input

til ministeriets arbejde med det nye regelsæt. Det skal understreges, at de eksisterende regler om besøgsforbud fortsat er gældende, indtil de nye regler træder i kraft.

Partnerskabsaftaler og konkrete initiativer

Aftalen rummer også et andet interessant element – etablering af tre partnerskaber, hvor partierne bag aftalen

på handicapområdet rækker hånden ud til civilsamfundet som partner mod ensomhed under corona-krisen. Der er i forlængelse af aftalen bevilget et millionbeløb til at understøtte, at mennesker med handicap kan vende tilbage til hverdagen og til fællesskabet. LEV er bevilget 0,5 mio. kroner, som skal anvendes til en kommunikationsguide mod ensomhed og isolation blandt mennesker med udviklingshandicap.

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund er tildelt 0,7 mio. kroner, der skal dække behovet for en særlig rådgivnings- og vejledningsindsats hos foreningens medlemmer i forbindelse med corona-krisen.

Landsformand for LEV, Anni Sørensen, udtaler om aftalen:

- Det er absolut grund til at rose regeringen og alle Folketingets partier for den-

ne aftale. Corona-krisen har haft store konsekvenser for mange af samfundets mest udsatte – her iblandt mennesker med udviklingshandicap. Denne aftale er udtryk for konkret politisk handling, og med de konkrete partnerskaber beder politikerne samfundets civile aktører – herunder LEV – om at hjælpe til med at løfte opgaven. Denne opgave er vi klar til at løfte.

Vores blad har sølvbryllup

LEV bladet for Sønderjylland kan i år fejre 25 års jubilæum.

Vi vil i den forbindelse takke alle annoncører og trofaste læsere af bladet, samt alle de der gør et stort stykke arbejde med at få samlet materiale sammen så der kan laves gode indlæg med især mange billeder, som læserne er rigtig glade for.

En stor tak til Thonnes fra Intryk for hans gode ideer og altid hjælpsomme og flinke måde at imødekomme os alle med.

Vi startede oprindeligt med et blad i A5-format men i 2011 overgik bladet til det A4-blad, som I kender fra i dag.

Vi arbejder hele tiden på at forny os, så bladet kan være interessant og sjov læsning for alle.

Vi har fundet lidt forsider fra tidligere blade frem, så måske kan du kende dig selv eller andre og få et lille smil på læben.

Vi modtager stadig gerne materiale til bladet. Har du billeder eller lidt tekst så bare send ind. Vi sætter det op til bladet, så det behøver du ikke tænke på. Adressen du skal sende til står i bladet.

Med venlig hilsen redaktør Lis Brink Christiansen

16. årgang • Nr. 1 • Februar 2011
LEV SØNDERJYLLAND

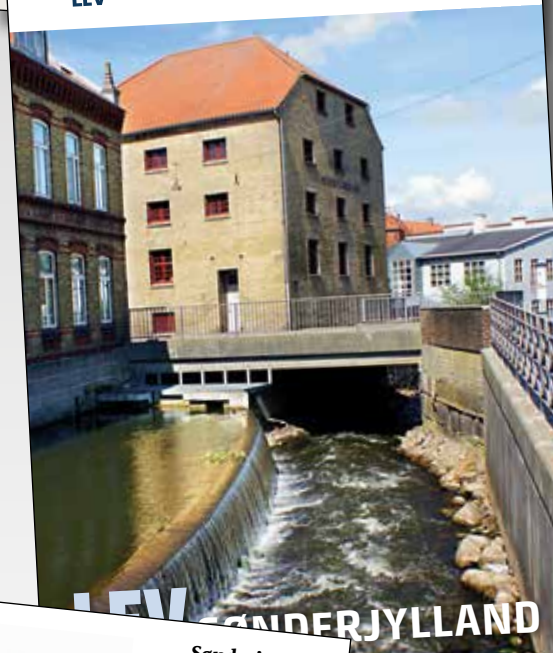

Fra passiv til aktiv liv

Landsforeningen
LEV

25. årgang • Nr. 2 • Maj 2020

LEV SØNDERJYLLAND

Sønderjyllands Amtskreds
Nr. 1 • Marts 2003
8. årgang

Sønderjyllands Amtskreds
Nr. 4 • December 2005
10. årgang

Sønderjyllands Amtskreds
Nr. 3 • September 2004
9. årgang

LEV Sønderjyllands Amtskreds
Nr. 4 • December 2005
10. årgang

ØRSTED GL. SKOLE, MIDT I EN CORONA TID

Ørsted Gl. Skole er beliggende i smukke omgivelser tæt på Jels, hjemmehørende i Haderslev Kommune. Her er plads til 8 i døgntilbud samt 2 dags elever. Ørsted Gl. Skole kan også tilbyde STU forløb.

Her er fokus på sund mad og motion. I løbet af året deltager man i festivaler, ø-ture, idrætsdage, pinsetur med bo-træning, sommerlejr, fisketure, skitur i januar. Ørsted har egen bus, så de er på mange ture ud af huset.

I denne tid hvor alting er præget af Covid-19, sørger Ørsted for at være ude af huset på kortere

eller længere ture, hvor der gøres lange ture, med madpakke eller take away. Der har blandt andet været en tur i sommerhus, hvor der var lejet et kæmpe sommerhus midt i naturen. Således kunne man nyde skov og strand uden at løbe ind i mange mennesker. Dette er samtidig en god måde at lave bo-træning på. I det hele taget tages der gode tiltag for ikke at bringe smitten til Ørsted, for både borgere og personale.

Borgerne nyder rigtig godt af at kunne komme ud i naturen hver dag, og ikke "bare" skulle opholde sig på deres værelser.

Johnny Hansen

Den 6 februar 2020, havde LEV Haderslev, i samarbejde med Et Rart Sted At Være, arrangeret koncert med Johnny Hansen.

Der blev hurtigt udsolgt, og det var 150 festklædte forventningsfulde mennesker der indtog hallen med højt humør lige fra starten.

Der blev serveret pålægslagkage og øl/vand og vin samt kaffe og kage. Så gik Johnny på og fyrede et brag af en koncert af til stor glæde for allesammen.

Han kunne til slut fortælle at han kommer igen til næste år - den 4. februar 2021. Over halvdelen af billetterne blev bestilt samme aften, så skal du sikre dig en billet, skal du skynde dig at skrive til Lis på mobil nr. 2370 1212.

Der kommer opslag op vedr. koncerten senere på året.

Vi glæder os til at se jer til endnu en festlig og sjov aften.

*Med venlig hilsen
Lis Brink, LEV Haderslev*

sen koncert

Fastelavnsaften

Fra en festlig fastelavnsaften i Klub Syd, Møllemærsk hvor provst Kirsten Kruchov Sønderby også deltog. Kirsten var udklædt som vandmand.

Der var to tønder. En for dem med store armmuskler og en for dem som gik lidt blidere til den.

Kattekonger blev Elise og Brian. Dronninger Nicolaj og Jeanett.

Kirsten fortalte om, hvorfor vi holder fastelavn og bagefter sang og musik ved Sarah Arnkjær.

Til slut kaffe og lækre fastelavnsboller. Tak for en dejlig aften.

Magny, LEV Aabenraa

Flere fotos på næste side

Fastelavnsaften

Borgere med udviklingshandicap trækker et tungt læs i Corona-krisen

Socialminister Astrid Krag er godt klar over, at mennesker med udviklingshandicap er nogle af dem, der har det værst i denne Corona-krise og at disse borgere og deres pårørende betaler en høj pris. LEV tog en snak med socialministeren om Corona-krisen set med LEV-øjne.

- Vi får i LEV mange henvendelser fra mennesker med udviklingshandicap og deres pårørende, der føler sig oversete i denne Corona-krise af politikerne – mennesker med udviklingshandicap, der også falder ind i kategorien 'særligt sårbare' og er særligt hårdt ramt af isolation. Er de blevet overset som en særligt sårbar gruppe i denne krise? Der er ikke nogen tvivl om, at mennesker med udviklingshandicap betaler en meget høj pris. Jeg er dybt bevidst om, at vi laver voldsomme indgreb i daglige rutiner, tryghed og livskvalitet for mennesker med udviklingshandicap

og pårørende. Statsministeren har bedt de svage være de stærkeste. Det er et stort krav at stille. Vi skylder stor tak til alle med udviklingshandicap, fagpersoner og pårørende for opbakning og for at stå igennem en svær tid. Jeg har selv fået mange henvendelser fra bekymrede og frustrerede pårørende og jeg er i tæt kontakt med handicaporganisationerne - heriblandt Lev - for at få input til, hvad vi kan gøre for at give de bedst mulige vilkår til borgere med handicap under denne krise. Det har høj prioritet for mig, da jeg godt ved, at disse borgere er særligt hårdt ramt.

- Får borgerne med udviklingshandicap den hjælp og støtte, de har behov for i denne Corona-krise eller bliver de i for høj grad overladt til sig selv?

Der er ikke nogen tvivl om, at mens det her er en svær tid for os alle sammen, så er der nogen, der betaler en særlig høj pris. Som statsministeren sagde det, så kræver den her tid en særlig styrke fra nogen af de svageste grupper i vores samfund. Mit indtryk er, at vi er kommet okay igennem, men vi må også være ærlige og sige, at den ændrede hverdag i høj grad har kunnet mærkes

Fortsættes side 23

for jeres medlemmer – desværre. Derfor skal vi forhåbentlig snart tilbage til en mere normal hverdag, og på sigt skal vi løfte fagligheden og sikre den nødvendige specialisering.

Midt i alt det svære har det været rørende at se, hvordan kreativiteten og omsorgen for borgerne har blomstret blandt det socialpædagogiske personale. For eksempel det bosted, som har oprettet "kramme-konto" som bliver udløst, når det bliver normale tider igen. Der er sang, dans og musik uden dørs og picnic i det fri. Det ville være stærkt at samle de bedste eksempler på socialpædagogisk aktivitet, der kan give livskvalitet og modvirke isolation, så flere kan lade sig inspirere.

- Det, der fylder allermest blandt vores målgruppe, er besøgsforbuddet i botilbud. Vi får mange henvendelser fra frustrede pårørende, hvis børns mentale sundhed tager skade af denne isolation. Er besøgsforbuddet for omfattende?

Besøgsforbuddet er indført for at passe på de mest udsatte. Det er ambitionen at forsøge at holde den rigtige balance mellem hensynet til trivsel og smittemisikoen. Men vi kan ikke undgå, at der er nogen, der betaler en høj pris. Heldigvis har vi fået rettet op på den misforståelse, der var om, at beboere på bosteder ikke måtte komme hjem og besøge deres familie. Det må de godt. Og de må også gerne vende tilbage til bostedet bagefter. Vi har også præciseret, at et botilbuds leder på baggrund af kendskabet til en voksen beboer med udviklingshandicap kan tillade, at pårørende kommer på besøg, hvis det er afgørende vigtigt for den enkelte borger. For nogle kan et kram fra forældrene simpelt være livsvigtigt!

- I takt med denne langsomme genåbning af Danmark – er aktivitetstilbud, STU, dagtilbud m.m. så også tænkt ind i denne genåbning?

Vi gør os mange overvejelser, hvad angår den langsomme genåbning af Danmark. Nogle af de mest sårbare vil opleve, at der går længere tid, før

vi åbner op for de aktiviteter, som de ellers er vant til. Når det er sagt, så er det vigtigt, at man lokalt følger de retningslinjer, der er udstukket fra Folketinget. Der skal findes alternative løsninger for de aktivitetstilbud, der er lukket ned. Der skal ikke skrues ned for hjælpen og for støtten her. Vi skal på bedste vis mindste konsekvenserne af Corona-krisen – også hvad angår aktivitetstilbud og dagtilbud.

- Er det en prioriteret indsats at få skruet op for brugen af tests af mennesker med udviklingshandicap ude på bosteder og botilbud?

Det er afgørende, at der er mulighed for test og værnemidler på det sociale område – og jeg ved, at sundhedsmyndighederne på den ene side og botilbudene på den anden, så vi kan følge ændrede retningslinjer og implementeringen af dem tæt. Mit indtryk er, at kommunerne sikrer, at de sundhedsfaglige retningslinjer bliver overholdt.

- Staten har brugt mange penge på at holde hånden under arbejdspladser mv. Hvad får det af betydning for regeringens prioritering af handicapområdet fremadrettet? Risikerer vi, at de mest sårbare, som vi alle har forsøgt at beskytte og som vi har bedt om at være de stærke, alligevel ender med

regningen. Nu bare i form af besparelser på den hjælp de har brug for til at få en god tilværelse?

Regeringen sætter velfærden først. Økonomaftalen med kommunerne gav velfærden det største løft i mange år. Det betyder også, at budgetterne for handicapområdet er steget.

Vi er klar over, at den nuværende Corona-krise giver ekstraordinære udgifter i kommunerne. Regeringen har aftalt med kommunerne at sikre, at udgifterne til COVID19-indsatserne ikke må ske på bekostning af den generelle velfærd. Derfor ser vi også løbende på, hvordan vi kan sikre de fornødne ressourcer til coronainsatsen i kommunerne og regionerne. Corona-krisen skal nemlig ikke bruges som en løftestang til at forringe velfærden på det specialiserede socialområde. Det er jeg og regeringen meget optaget af. Denne krise har netop vist, hvor vigtigt det er med et stærkt velfærdssystem, som vi fortsat skal udvikle – også på den anden side af Corona-krisen.

LEVs Aftentelefon

Et tilbud om en støttende samtale

LEVs Aftentelefon er:

- for alle, der har udviklingshandicap inde på livet
- til samtalen om det, der er svært i hverdagen
- til en kort snak om en konkret problemstilling
- til et godt råd til familier og pårørende
- fortrolig og du har mulighed for at ringe anonymt

Ring 2851 5252 hver tirsdag mellem kl. 19-21. Du behøver ikke være medlem af LEV

NÅR DU RINGER TIL LEVS AFTENTELEFON:

Møder du dygtige og engagerede frivillige med stort kendskab til udviklingshandicap og de udfordringer, som pårørende og familier kan stå i. De er nemlig selv pårørende eller har arbejdet med mennesker med udviklingshandicap gennem mange år.

Kommunekredsenes formænd

Haderslev Kommunekreds

Solvej Laugesen
Lintrupvej 80, Hjerting
6630 Rødding
Telefon 22 12 72 65
E-mail: solvej1954@gmail.com

Tønder Kommunekreds

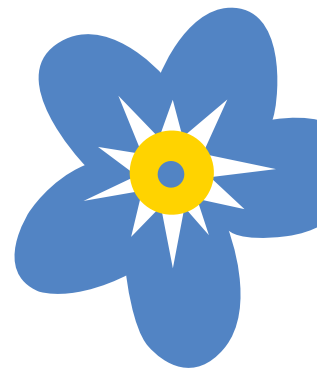
Jens Ellekjær
Hjejlen 70, 6270 Tønder
Telefon 74 72 40 94
E-mail: je@kreds.lev.dk

Aabenraa Kommunekreds

www.aabenraa.lev.dk
Calle Bork Thams
Farvesmøllevej 97, 6200 Aabenraa
Telefon 30 59 53 39
E-mail: callethams@gmail.com

Sønderborg Kommunekreds

Finn Schmidt
Hyldehegnet 36, 6400 Sønderborg
Telefon 25 32 08 05
E-mail: fluefinn43@gmail.com

KLIP KUPONEN UD, SÆT FRIMÆRKE PÅ OG SEND

Medlemskontingent: sæt venligst X

☐ Årligt med blad	300 kr.
☐ Årligt for par med blad	425 kr.
☐ Årligt uden blad	175 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.
☐ Årligt for forening med blad	800 kr.
☐ Årligt abonnement	300 kr.

Pensionist/studerende *)

☐ Årligt med blad	150 kr.
☐ Årligt for par med blad	225 kr.
☐ Årligt uden blad	75 kr.
☐ Livsvarigt med blad (enkelt person)	3.500 kr.

Betal først, når girokortet modtages.

Firmamedlemskaber

☐ Alm. med blad	800 kr.
☐ Guldmedlem med blad (pr. år)	5.000 kr.

Et Guldmedlem får ret til at bruge LEVs logo samt at blive nævnt på LEVs hjemmeside.

Undertegnede ønsker at blive medlem af:

☐ LEV Aabenraa Kommunekreds	☐ LEV Tønder Kommunekreds
☐ LEV Sønderborg kommunekreds	☐ LEV Haderslev kommunekreds

*) Angiv her hvilket år du forventer at afslutte dit studie: _____

SKRIV VENLIGST MED BLOKBOGSTAVER:

Navn: _____

Evt. samlevers navn (parmedlemskab): _____

Adresse: _____

Postnummer: _____ By: _____

Telefon: _____ E-mail: _____

Landsforeningen LEV

Blekinge Boulevard 2
+++ 5019 +++
2630 Taastrup

Landsforeningen LEV er interesseorganisationen, der siden 1952 har arbejdet for at forbedre udviklingshæmmedes vilkår.

Landsforeningen LEV · Blekinge Boulevard 2 · 2630 Taastrup · Tlf. 3635 9696 · Fax 3635 9697 · E-mail: lev@lev.dk · www.lev.dk